

Bijbelstudie over Efeze 5: 1-21

Vers 1 - 5

De eerste vijf verzen van Efeze 5 vormen een verbindende schakel tussen het slot van hoofdstuk 4 en het vervolg van hoofdstuk 5. In deze verzen wordt namelijk net als in het slot van hoofdstuk 4 gewaarschuwd tegen bepaalde zonden in de gemeente, en net als in het vervolg van hoofdstuk 5 wordt de christen opgeroepen tot een wandel in het licht. Het belang van deze opmerking voor ons is vooral hierin gelegen, dat het ons in elk geval duidelijk maakt dat de levenswandel van de christen een belangrijk thema is in deze brief van Paulus (en in heel de Bijbel natuurlijk). De levenswandel doet ertoe en we moeten niet eraan gaan wennen om bepaalde zonden toch heimelijk een plaats te gunnen. Dit weegt zelfs zo zwaar, dat Paulus er het deelhebben aan het Koninkrijk van Christus en van God aan verbindt (vers 5). Laat niemand u dus misleiden (vers 6) en laat niemand zichzelf bedriegen.

Navolging

De christelijke levenswandel waartoe Paulus oproept wordt hier navolging genoemd. Het Grieks kent twee woorden voor navolging; het ene ziet meer op het volgen van iemand die vooropgaat; het andere op het navolgen van een goed voorbeeld. Het laatste is hier bedoeld. Dat blijkt ook wel uit vers 2 waar het voorbeeld van Christus wordt genoemd. Dat roept wel meteen een vraag op, want het offer van Christus is toch uniek en onherhaalbaar en ook niet na te doen? Nee, dat klopt; maar de offerbereidheid van Christus is wel een voorbeeld voor de christen. Bestaat het christen-zijn niet per definitie in de bereidheid om jezelf als een levend dankoffer aan God te wijden? (Rom. 12,2). Christus' unieke zoenoffer vraagt als antwoord ons dagelijks dankoffer. Niet als tegenprestatie, maar als vrucht van de Geest (zo wordt het ook in vers 8 genoemd!).

Vers 6 – 13 Wandel in het licht

In de zakenwereld kennen we de compagnon of de vennoot: degene met wie je samen zaken doet. Zo'n woord gebruikt Paulus in vers 7 als hij de gemeente oproept om niet de metgezel (compagnon) te worden van de werkers van het kwaad, de kinderen der ongehoorzaamheid. Paulus herinnert aan het verleden van zijn eerste lezers (vgl. 2,2-3; 4,17) en dat typeert hij als duisternis. In dezelfde lijn ligt ook de vermaning van vers 11 om niet deel te nemen in werken der duisternis. Dat appel is des te dringender omdat God in Zijn grote barmhartigheid hen uit de duisternis heeft willen brengen tot Zijn wonderbaar licht. Waar die principiële ommekeer plaatsvond, mag het voorrecht om kinderen van het licht te zijn niet verdonkerd worden door opnieuw deel te nemen aan werken der duisternis.

De eigenschap van licht is nu juist dat het de duisternis verdrijft. Eén kleine lucifer kan, mits aangestoken, licht verschaffen in een verduisterd vertrek. Zo komt het ook aan het licht hoe de christen leeft: dat kan niet verborgen blijven. Goedheid, gerechtigheid en waarheid zijn dus niet een soort karaktereigenschappen die men misschien wel heeft, maar die men jammer genoeg niet erg in praktijk brengt. Wat Paulus bedoelt in vers 9 is dat deze nieuwe eigenschappen als vrucht van de Geest openbaar maken wie we zijn en hoe we leven. Deze drie begrippen zien alle drie op de goede, oprechte en getrouwe levenswandel, voor iedereen waarneembaar dus.

Men zou nog de vraag kunnen stellen of we hier vooral moeten denken aan een missionair motief, namelijk dat de ongelovigen buiten de gemeente door de godvruchtige levenswandel van de gemeente beschaamd wordt, tot inkeer komt en zo tot God getrokken wordt. Dat is zeker in het Nieuwe Testament geen onbekende gedachte (vgl. 1 Petr. 3,1). Dit is hier inderdaad ook aan de orde, maar tegelijk heeft het ook een binnenkerkelijke spits, namelijk om de christenen te behoeden voor

afval. Niet alleen de werken van de ongelovigen buiten de gemeente zullen dus aan het licht komen (vs. 13), maar ook de zondige werken van de gelovigen.

Vers 14 – 16 Ontwaak!

In dit gedeelte wordt een oud christelijk lied geciteerd, dat gebaseerd is op Jes. 26,19 en Jes. 60,1. Zij die slapen moeten wakker worden. Nu is de slaap zowel in de Bijbel als in Joodse literatuur een bekend beeld voor de dood: 'Wie is er die de slaap des doods niet eens zal slapen?' (psalm 89). Hier is net als in 2,1 een geestelijke doodsslaap bedoeld. Twee dingen moeten er dus gebeuren: de zondaar moet wakker worden en hij moet opstaan. 'Het wakker worden ziet op de levendmaking (2,6) en het opstaan op de bekering (4,1).' (L. Floor). Wie zo in het licht van Christus komt te staan, zal ook in het licht, nauwgezet (vers 15) wandelen.

Vers 17-21 Lof en dank

Juist omdat de tijd waarin we leven vol van kwaad is, zal de christen het als zijn roeping en voorrecht zien om de tijd die God hem geeft te benutten tot eer van de Heere. Hier wordt het woord *kairos* gebruikt, dat betekent: het geschikte moment, de beslissende tijd. De christen dient zijn tijd dus te zien als een kostbaar geschenk en de gelegenheid te baat te nemen om een getuige van de Heere te zijn. Wie vervuld is van de Geest (vers 18) zal de wil van de Heere zoeken (vers 17). Als het hart vervuld is van de Geest zal onze mond Zijn lof vertellen. Al eerder heeft Paulus de zonden van de tong scherp aangewezen (4,25-26,29; 5,4). Nu wijst hij aan hoe wij met hart en mond God en onze naaste dienen aan te spreken en lief te hebben. Samen zingen is tot eer van God en stichtend voor elkaar. Hier kunnen we zowel denken aan het gezin als aan verschillende momenten van het samenzijn van de gelovigen, op de rustdag en door de week. De drie gebruikte woorden psalmen, lofzangen en geestelijke liederen moeten we niet te snel invullen met onze driedeling: psalmen, opwekkingsliederen en schriftberijmingen. Het zijn drie woorden voor eenzelfde categorie, maar met verschillende soorten begeleiding en verschillende manieren van zingen (beurtzang, koorzang). De psalmen zijn de liederen die ons in Gods Woord zijn gegeven en waarover de Geest licht geeft aangaande de vervulling in Christus en het toekomstige heil. Drie dingen zijn hierbij van groot belang: de liederen zijn naar Het Woord van God, ze zijn ingegeven door de Geest, ze worden gezongen met het hart.

Dank aan God (vers 20) en onderdanigheid aan elkaar (vers 21) gaan dan in de gemeente hand in hand.

Vragen:

1. Kunt u een voorbeeld noemen hoe u de navolging van Christus in praktijk brengt, bijvoorbeeld door bepaalde keuzes en in uw houding?
2. Wakker worden! De wekker loopt iedere morgen weer af. Geldt dat ook in het christenleven, dat we (geestelijk gesproken) in slaap kunnen vallen en weer wakker geschud moeten worden? Kunt u daar voorbeelden van geven uit de Bijbel en uit de praktijk van ons leven?
3. a. De levenswandel van de christen is evangelisatiemiddel nummer één. Mee eens?
b. Hoe verhoudt zich dit met het kleine beginsel van de nieuwe gehoorzaamheid (HC zondag 44 vr/a 114)?
4. Wordt vervuld met de Geest – dat is een opdracht! Hoe kan dat?
5. Wordt er thuis nog wel gezongen en welke plaats hebben de psalmen daarbij?

